

Briuselis, 2026 m. birželio 5 d.
(OR. en)

10067/26

SCH-EVAL 27
JAI 717
COMIX 130
SCHENGEN 14
CH
IS
LI
NO

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2026 m. birželio 4 d.

kam: Delegacijoms

Dalykas: Tarybos išvados dėl ES ir nacionalinio Šengeno erdvės valdymo stiprinimo

Delegacijoms priede pateikiamos 2026 m. birželio 4 d. surengtame 4179-ame Tarybos (teisingumas ir vidaus reikalai) posėdyje patvirtintos Tarybos išvados dėl ES ir nacionalinio Šengeno erdvės valdymo stiprinimo.

Tarybos išvados dėl ES ir nacionalinio Šengeno erdvės valdymo stiprinimo

Šengeno erdvė išplėtota iki patikimos, unikalios ir visapusiškos sistemos, kurios atskiras dalis, siekiant sustiprinti mūsų kolektyvinį atsparumą, būtina įgyvendinti nuosekliai ir koordinuotai.

Kad Šengeno erdvė gerai veiktų, reikia viena kita stiprinančių ES ir nacionalinių valdymo sistemų, sujungiančių į vieną visumą visas atitinkamas politikos sritis ir įgyvendinančiąsias institucijas. Šios sistemos apima įvairias taisykles, procedūras ir praktiką, kuriais sudaromos sąlygos veiksmingai įgyvendinti Šengeno *acquis*, užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas kertant vidaus sienas, stiprinamas išorės sienų valdymas ir išlaikomas aukštas vidaus saugumo lygis.

Jos suteikia galimybę naudotis koordinuotu ir nuosekliu požiūriu sprendžiant dabartinius uždavinius, galinčius paveikti Šengeno erdvę. Šiuo atžvilgiu reikėtų deramai aptarti su migracija susijusias politikos sritis, kadangi neteisėta migracija ir neteisėtas antrinis judėjimas, nepaisant jų mažėjančios apimties, taip pat migracijos instrumentalizavimas tebėra didelis iššūkis tam, kad Šengeno erdvė gerai veiktų.

Nepaisant pastarųjų metų nuolatinių pastangų stiprinti Šengeno erdvę, Šengeno *acquis* įgyvendinimas vis dar pasižymi tam tikrais trūkumais. Iki šiol nėra įgyvendintos kai kurios Šengeno vertinimų rekomendacijos, daugelis rekomendacijų – tik dalinai įgyvendintos, o kitų įgyvendinimas užtrunka ilgai. Kai kurie Šengeno vertinimų rezultatai rodo, kad neveiksmingai valdant Šengeno erdvę nacionaliniu lygmeniu gali suprastėti nacionalinės veiklos rezultatai ir pasireikšti poveikis Šengeno erdvės veikimui, taigi galimai ir valstybių narių tarpusavio pasitikėjimui.

Kartu reikia stiprinti ES valdymo sistemas, kaip esminę Šengeno erdvės valdymo dalį. Taryboje turėtų būti surengtos strateginės tiek politinio, tiek techninio lygmens diskusijos dėl aktualiausių trūkumų, nustatytų taikant esamas priemones.

Siekiant plėtoti ir įgyvendinti strateginius procesus, be kita ko, integruoto sienų valdymo ir susijusio pajėgumų plėtojimo, vidaus saugumo ir veiksmingo ES ir nacionalinio finansavimo naudojimo atžvilgiu, taip pat siekiant šalinti nustatytus trūkumus ir įgyvendinti Šengeno prioritetus, itin svarbus yra patikimas valdymas tiek nacionaliniu, tiek ES lygmenimis, atsižvelgiant ir į nacionalinius ypatumus bei esamas administracines struktūras. Nuosekliomis nacionalinėmis ir ES valdymo sistemomis taip pat prisidedama prie pasirengimo krizėms, visų pirma nenumatytų atvejų planavimo, susijusio su integruotu sienų valdymu, atžvilgiu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau,

Dėl Šengeno erdvės valdymo ES lygmeniu:

1. Taryba primena 2025 m. birželio 12 d. Šengeno deklaraciją¹, kurioje pabrėžiama, kad svarbu toliau stiprinti Šengeno erdvės valdymą ES ir nacionaliniu lygmenimis, ir teigiama, kad Šengeno erdvė be vidaus sienų kontrolės yra judėjimo laisvės pagrindas, skatina socialinę sanglaudą ir ekonomikos augimą, ir kad laikinas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas turėtų išlikti kraštutine priemone.
2. Taryba taip pat primena 2026 m. kovo 19 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas², visų pirma jų 31 punktą dėl kliūčių, trukdančių keturioms laisvėms, prevencijos ir šalinimo siekiant užtikrinti konkurencingumą ir bendrosios rinkos veikimą.

¹ Dok. 10068/25.

² Šengeno erdvė, kaip vienas iš esminių bendrąją rinką kuriančių veiksnių, yra itin svarbi ekonomikos augimo ir konkurencingumo varomoji jėga (EUCO 1/26).

3. Taryba primena Teisėkūros ir veiksmų planavimo laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje strategines gaires³.
4. Taryba vertina Šengeno vertinimo ir stebėsenos mechanizmą⁴ kaip pagrindinį ES lygmens kokybės kontrolės mechanizmą, kuriuo užtikrinamas tinkamas Šengeno erdvės veikimas, taip pat pažeidžiamumo vertinimą⁵ sienų valdymo srityje. Taryba pabrėžia Šengeno erdvės padėties ataskaitos, Šengeno barometro ir Šengeno rezultatų suvestinės svarbą. Pasitelkiant šias priemones turėtų būti teikiamas bendras, išsamus, duomenimis ir analize grindžiamas Šengeno erdvės veikimo vertinimas – pagrindas įrodymais grindžiamai politikai formuoti. Pasitelkus tas priemones turėtų būti glaustai išdėstyti didžiausią poveikį darantys rezultatai ir trūkumai visoje Šengeno erdvėje, remiant Tarybos ir jos parengiamųjų organų apibrėžtas pagrindines sritis, kuriose reikia imtis tolesnių veiksmų, be kita ko, vykdant diskusijas atitinkamose darbo grupėse ir priimant sprendimus Šengeno taryboje. Laikantis šio kurso, Komisija rengdama barometrą turėtų aiškiai akcentuoti politinį nustatytų rezultatų ir trūkumų aspektą, o barometro metodika turėtų būti nuolat tobulinama. Šengeno erdvės padėties ataskaita ir Šengeno barometras Tarybai turi būti pateikiami gerokai prieš bet kokias atitinkamų darbo grupių diskusijas, kad būtų galima praktiškai pasirengti Šengeno tarybos posėdžiui.

³ Dok. 16343/24.

⁴ 2022 m. birželio 9 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/922 dėl tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmo sukūrimo ir veikimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1053/2013.

⁵ 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624.

5. Dėl Šengeno tarybos politinis Šengeno erdvės valdymas tapo stipresnis. Šengeno tarybos vaidmuo – užtikrinti didesnę techninių vertinimų ir Šengeno erdvės politinio valdymo suderinamumą. Pažymėtina, kad stiprinant Šengeno erdvės valdymą pastaraisiais metais padaryta pažanga, tačiau ES ir nacionaliniu lygmenimis pirmenybė ir toliau turėtų būti teikiama turimų ES priemonių naudojimui, kartu daugiau dėmesio skiriant struktūruotam tolesnės veiklos procesui ES lygmeniu, be kita ko, rengiant specialias diskusijas atitinkamuose Tarybos parengiamuosiuose organuose, kad būtų nustatytos sritys, kuriose reikia imtis tolesnių veiksmų. Todėl Taryba prašo Komisijos, atsižvelgiant į jos turimą kompetenciją, reguliariai teikti tolesnių veiksmų, kurių imtasi atsižvelgiant į Šengeno barometro išvadas, apžvalgą.
6. Todėl Taryba stiprina savo politinį įsipareigojimą nuodugniai ir laiku vykdyti tolesnę veiklą, susijusią su Šengeno vertinimuose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimu, padedant Komisijai ir atitinkamoms ES agentūroms. Tokiu būdu Taryba galės išlaikyti aukštą atskaitomybės lygį ir skatinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą.
7. Be to, Taryba, padedama Komisijos ir atitinkamų ES agentūrų, turėtų pasinaudoti visomis turimomis ES lygmens dialogo galimybėmis, kad būtų aktyviai šalinami nuolatiniai *acquis* taikymo trūkumai ir ieškoma sprendimų.
8. Taryba Europos Komisijos ir atitinkamų ES agentūrų prašo, atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją, didinti informuotumą apie padėtį pasitelkiant reguliariai pristatomą padėties vaizdą ir analitines ataskaitas apie Šengeno erdvės padėtį. Komisija turėtų ir toliau rengti Šengeno erdvės padėties ataskaitą, Šengeno barometrą ir Šengeno rezultatų suvestinę, laikydamasi pirmiau minėto 4 punkto ir glaudžiai bendradarbiaudama su ES agentūromis ir valstybėmis narėmis.
9. Taryba taip pat prašo atitinkamų ES agentūrų toliau plėtoti savo mokymo pajėgumus, atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją ir valstybių narių poreikius, ir glaudžiai bendradarbiauti tarpusavyje, kad būtų padidinta sinergija, išvengta dubliavimosi ir sudarytos sąlygos greitai reaguoti į kintančius poreikius.

Dėl nacionalinio Šengeno erdvės valdymo:

10. Taryba prašo valstybių narių toliau stiprinti tvirtą politinį vadovavimą prižiūrint ir koordinuojant su Šengeno erdve susijusią veiklą, įskaitant Šengeno tarybos ciklo prioritetų ir veiksmų įgyvendinimą.
11. Siekiant šio tikslo, valstybės narės raginamos toliau plėtoti integruotą, veiksmų visais valdžios lygmenimis požiūrį, užtikrinant nuoseklius ir koordinuotus veiksmus visose atitinkamose politikos srityse, įskaitant susijusias sritis, galinčias paveikti Šengeno erdvę, pavyzdžiui, migracijos sritį, kartu gerbiant pagrindines teises, įskaitant teisę į asmens duomenų apsaugą.
12. Toks nuoseklus ir visapusiškas požiūris, apimantis visas Šengeno politikos sritis, laikantis galiojančių Šengeno *acquis* nuostatų, galėtų būti remiamas taikant gerai veikiančias nacionalines kokybės tikrinimo priemones, kurias valstybės narės diegtų atsižvelgdamos į savo atitinkamus konkrečius poreikius ir struktūras.
13. Neužbėgant už akių deryboms dėl kitos daugiametės finansinės programos (DFP), reikėtų deramai atsižvelgti į tinkamą Šengeno sistemai įgyvendinti ir plėtoti reikalingų išteklių poreikį. Tai būtina siekiant užtikrinti veiksmingą ES ir nacionalinių pajėgumų ir nenumatytų atvejų planų įgyvendinimą, paremtą pakankamu darbuotojų skaičiumi, patikimu mokymu, tinkama infrastruktūra ir įranga, reguliariu testavimu ir atnaujinimais, taip pat apsvarstant galimybę remtis ES agentūromis.